

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 170.

V Ljubljani, v četrtek 29. julija 1886.

Letnik XIV.

Zlobnost ali nevednost.

„Armada mora priseči na ustavo“, „poročstvo mora biti zoper vojaštvo, ki prestopa svoj delokrog“, „vojna se mora ravnati po ustavnem življenju“, to zahteva sedaj radikalna madjarska stranka. Ako to ne izvira iz nevednosti, je pa to hudobija in hujškanje tiste nepoboljšljive ogerske stranke, ki hoče razdor države na vsak način. Vojno vprašanje je že v naši monarhiji postavno rešeno, ni treba stvari razpravljati, ki je že končno določena; vsak pozná najvišjega vojnega gospoda. Kdor na tej podlagi kaj maje, ni tako prizadevanje več lojalno; vsak poskus mora se takoj v kali zadušiti, če hoče se v državi ohraniti. Iz tega stališča nam je presojevati sedanje umetno napravljeno razjarjenost na Ogorskem. Ogorske stranke žugajo z jesenskim zasedanjem državnega zbora na Ogorskem. Tega žuganja se menda nihče ne bode prestrašil. Vladi je vendar prvi nalog, da brani vojno pred vsakim razžaljenjem, s tem brani tudi zbor samega sebe. Velika večina ogerskega ljudstva se ne bode nikdar bojevala zoper skupno avstrijsko armado, kajti to bi bila največa nesreča za Ogorsko. Oglašajo se že posamezni listi, ki Madjarom priporočajo previdnost in razumnost, to nam kaže, da si je mnogo ljudi prihranilo trezno previdnost, a židovsko-liberalna svojat dela prav s satanskim namenom, in ubogo ljudstvo se dá slepiti.

Poglejmo toraj zmedeno politiko pouličnjakov v Budapeštu in njih zastopnikov med časopisi. Presvitlemu vladarju hočejo izraziti neskaleno udanost in pokorščino, a ob enem segajo v njegove polnomočne pravice in obsojajo čin, ki je izšel iz vladarske polnomoči. Ako to ni zlobna politična hinavščina, naj pové kdo drugi pravo ime za tako vedenje!

Da nemadjarske narodnosti pod krono svetega Štefana o ti stvari vse drugače mislijo, nam kaže površni pogled v njih časopise. — V Zagrebu sta bila neodvisna lista „Obzor“ in „Agramer Tagblatt“ zaporedoma zaplenjena zaradi vojaških zadev, ker ne pišeta tako, kakor ugaja sedaj vladajoči stranki. Vsak resnoben politik na Ogorskem se bode moral ozirati na te okoliščine, in si bode dvakrat premislil, preden bode napadal poglavitno zaščitnico države.

Poglejmo končno bolj na drobno stvar, ktera je bila povod tem izgredu. Pl. Edelsheim Gyulay je bil vpokojen in general Jansky je bil povišan, kakor je najviši vojni gospod, presviti cesar, za dobro spoznal. To je bila prav hvaležna prilika in dosti povoda časopisom, ki v tem poletenskem času tako ne vedó, kaj bi pisali. Edelsheimovo umirovljenje se na dolgo in široko opisuje. Morebiti se je nad tem najbolj začudil general konjice sam, ki je bil z najvišjim priznanjem vpokojen, da je postal predmet dražilcem in pouličnikom. Naravnost smešno je imenovati barona Edelsheima Ogra (Madjara) ali steber madjarstva, kajti ni dolgo temu, so isti listi pripovedovali o njem, da je preveč strog in v vojaški službi brezobziren. To je menda tudi pravo; general Edelsheim ni bil priljubljen pri armadi, niso ga posebno ljubili ne častniki, ne prostaki. Dalje je bilo obče znano, da je bil ubog švabski baron in da je podedoval po svojem stricu generalu konjice grofu Gyulayu grajščine in milijone; občeval je rad le z odločnim krogom aristokratov in nekako preziral svoje tovariše. Toliko bolj je pa čislal javno mnenje in gledal na to, kaj so časopisi o njem govorili. To so dobro vedeli pisarji veliki in mali in znali so si to izkoristiti.

Ker je bil v merodajnih krogih in v javnosti dobro znan, dobil je ogersko državljanstvo in baronstvo in povišan je bil za dednega člana plemeniške zbornice. Ob istem času, ko so potomci staroslavnih katoliških magnatov zgubili svoje podedovane pravice (namreč pri osnovi gosposke zbornice), je bil ta protestantovski ptujec odlikovan. Naj še opomnimo, da Edelsheim ni prav nič čislal verske strani pri svoji vojni. On se ni najmanj spodtikoval nad tem, ako so njegovi častniki v adventu ali o velikonočnem času osnovali v vojaški kazini plesne venčke. (Upajmo, da bode pod njegovim naslednikom bolje.)

Poglejmo pa vendar natančneje, da stvar dobro poznamo in jo tudi po pravem imenu imenujemo, kaj uganja sovinstično časnikarstvo o tej priliki. Ti listi pravijo, da zastopajo ogersko ljudstvo in da so varhi ustave. S čim pa morejo dokazati in opravičiti svoje postopanje? Ti ljudje se predrznejo go-

voriti v imenu Ogorske in na znotraj in na zunaj ljudi begajo, duhove motijo; a vendar je resnično, da razni narodi na Ogorskem med njimi tudi veliko Madjarov nima prav nikake nevolje do skupne armade. Vsakdo, komur ni nevednost ali zlovoljnost političnega razuma otemnila, vé in spozná, kako potrebna da je armada za celokupnost države, pa tudi za ohranjenje vsake posamezne narodnosti. Ti skupni armadi bolj zaupajo, kakor honvedom, in kadar je treba pomoči, iščejo taiste pri armadi in ne pri honvedih. Isto tako so častniki skupne armade dobro sprejeti v vsaki družbi in ljudstvo se rado vdeležuje zabav v vojaških kazinah. Ravno to dobro razmerje med armado in narodom pa je radikalcam in liberalnim hujskačem „trn v oči“, in zaradi tega vedno zopet z nova ščujejo in podpihujejo proti „črno-rumeni“ armadi.

Obžalovanja vredno pri tem je posebno, da celó močje, kakor je ministerski predsednik Tisza, tako popuščajo in ne ježe tega nevarnega toka, ki pripravlja največe zadrege in položaj zelo obtežuje.

Prijenljivost in prizanesljivost bi le povzdignila politični napuh in ošabnost hujskačev in Košutovih učencev. Zato mislimo, da se zastoj ježe in napihujejo sedaj v Budapeštu; Madjari so zgubili pred očmi Evrope svoj „svit“, nekaj jih je občudovala vsa Evropa, še sedaj so nam zgled iskrenega rodoljuba, a sposobnosti za vladanje niso pokazali in vsa njih državniška modrost obstoji v preziranju nemadjarskih narodov. Madjarski duh se je požidvil in se sprevrgel v grdo samoljubje.

Narod propada.

(Dalje.)

Kakor je v Slavoniji, ni mnogo bolje tudi v nekterih krajih na Hrvaškem, kakor n. pr. v okolici Siseka in v Banovini. V dóbi 40 letih izgubila je Fara 500 duš, Valoder 600, Ludina 200, Osekovo 600, Prelvičica 500, Žažina 200, Mala Gorica 200 duš itd. In tako je v Banovini, kjer je ali čisto mali prirastek ali primanjkljaj, pa po vseh teh župah

LISTEK.

S čim se ljudje živé.

(Poslovenil iz ruskega J. Steklasa.)

IX.

Žena začne pripovedovati: „Pred šestimi leti ste poslali obedve deklici v enem tednu siroti. V torek so jima pokopali očeta, a v petek jima umrje mati; tako sta ostala otroka brez očeta in matere. Jaz sem prebivala ob istem času v isti vasi v njihovem sosedstvu. Oče jim je delal v šumi in tukaj še zvali nanj veliko drevo ter ga precej do smrti ubije. Njegova žena pa je ležala doma bolna, pa ko sem jo zjutraj obiskala, našla sem jo že mrtvo in otrpnjeno. Ko je umirala, stisnila je nekako eni deklici nožico. Tedaj so prišli tudi drugi ljudje, ter jo potem pokopali, ali za siromašni deklici ni hotel nobeden poskrbeti. Posvetovavši se rekli so mi ljudje: „Pa vzemi Marija ti za zdaj deklici k sebi, a kasneje bomo že za nje poskrbeli.“ Jaz sem sicer imela

tudi že sama deklico, ali sem vzela vendar tudi te siroti k sebi ter jih negovala kakor svoje otroke. Ali kmalo mi je vzel Bog moje dete, a jaz sem posvetila vso svojo ljubezen in skrb tima sirotama. Bog mi ni dal na dalje nič več otrok. Naš imetek in naše posestvo je od tega časa vse bolj rastlo in zdaj živimo v mlinu onega trgovca ter imamo hvala Bogu vsega, česar potrebujemo. Kako bi živila brez teh otrok in kako bi jih ne ljubila?“ Žena pritiska na to hromo deklico z eno roko k sebi, a z drugo pa si obriše solzo z lica.

Čevljarjeva žena izdihne in reče: „Ne govori se zastoj: Brez očeta in matere se more živeti, ali brez Boga pa ni življenja.“

Dokler so se tako razgovarjali, zasveti se po sobi kakor od bliska; iz kota, v katerem je Mihel sedel, je prišla ta svetlost in vsi so pogledali tjekaj in opazili, kako je v navskriž rokami sedel pa se smejal.

X.

Žena je odšla z deklicama. Mihel zdaj vstane, dene svoje delo na stran, odveže svoj predpas, nakloni se svojim domačinom ter spregovori: „Od-

pustite, ljudje božji, tudi Bog mi je oprostil!“ In opazili so, kako ga je divna svetloba obdala. Čevljar se prikloni pred njim in reče: „Jaz sem opazil Mihel, da ti nisi navaden človek in nočem, da te zadržujem. Povej mi samo eno: Zakaj si se samo trikrat smejal, odkar si pri nas, ker si bil drugač vedno tako resnoben? in odkod prihaja ona svetloba, ki te je obdajala?“

Mihel mu odgovori: „Svetloba prihaja odtod, ker mi je Bog zdaj odpustil. Nasmejati sem se zato, ker sem moral poprej spoznati tri božje besede, da zadobim odpusčenje. Prvo sem spoznal, ko se me je tvoja žena usmilila ter večerjo ponudila; drugo, ko je oni bogatin naročil čevlje, a tretjo zdaj, ko sem videl te deklici.“

Čevljar ga zdaj zopet vpraša: „Povej mi, Mihel, zakaj te je Bog kaznoval in povej mi te tri božje besede, da jih tudi jaz poznam.“

Mihel mu odgovori: „Bog me je zato kaznoval, ker mu nisem bil pokoren. Bil sem angelj na nebu in Bog me je poslal na zemljo, da neki ženi vzamem dušo. Ko sem prišel na zemljo, sem videl ženo, kateri je Bog dal dvojčke in ktera je bolna in iznemogla

so naseljenci. Tako jih je v župi Kutina preko 300. Naselilo se je namreč 10 družin, dvoje njih ima po 10 do 11 otrok, ostali pa po 5 do 10 otrok; deset švabskih obitelji ima več otrok nego vsa župa Kutinska, nekdanja je imela ta fara 5000 duš, a sedaj jih pa še 3000 nima.

Tak naselnik, dasiravno ima mnogo težav z izrejo otrok, ima poslednjič vendar ljudi, da delajo, on napreduje, hrvatskim ljudem manjka tega. Veliko je posestva, pa ni ga, da bi delal na njem. Dogodi se, da dvoje ali troje družin ima po 60 oralov zemlje, a še tretjina ni obdelana zaradi pomanjkanja delavnih moči. Davek morajo plačati, pa kako, ko zemlje ne morejo obdelavati in tako pride posestvo na boben. Za primer vzemimo občino Lipovljane, kamor se je naselilo v poslednjih časih 1000 Čehov. Ta občina je bila nekdanja prva v Gradiški polkoviniji. Bile so zadane, ki so imele po 200 oralov zemlje. Ta občina, ki je imela dosti delavnih moči, je cvetela. Staro je pomrlo, mladega naraščaja ni, in tam kjer je bilo, po 10 parov oženjenih, sta komaj po 2 para brez mladeži. V sami župniji Lipovljanski se je zmanjšalo prebivalstvo od l. 1841—1881 za 1000 duš, od 4000 padlo je na 3000; ko bi se narod v isti meri množil, kakor v Zagorji, bi moralo sedaj biti 7000 ljudi. Narod je tam zaradi pomanjkanja delavnih moči silno padel, in pri 70 hišah se je prodalo zemljišče samo zaradi davka. V eni hiši so se sprli, ker radi bi se bili delili, devet je bilo oženjenih parov, a vsi niso imeli niti enega deteta, toraj ni bilo kaj deliti.

V nekem selu iste občine, v katerem je 600 ljudi v 150 hišah, je bilo l. 1841 še 900 duš. Tam je ljudska šola, a komaj so spravili skupaj 25 otrok, šlo je za to, da bi imela šola prenehati, kar se naseli v ta kraj Kranjec, ki je imel 9 sinov, od katerih je bilo 5 za šolo sposobnih. In tako ena sama hiša pošilja 5 otrok: vseh 150 hiš pa komaj 20 otrok v šolo.

Kakor je v Lipovljanih, tako je tudi drugod po Slavoniji in po nekaterih krajih Hrvatske. Narod gine v krajih, kjer so vsi pogoji za življenje zgodni, in kjer bi se smelo pričakovati, da bode ohranil krepost svojih očakov. A temu ni tako; marveč se narod pomnožuje sam iz sebe, po svoji vrlini v najbolj siromašnih krajih hrvatske domovine, kakor n. pr. v Zagorji, v Liki, v Primorju, kjer tako rekoč nima, o čemu bi živel, a v rodovitni Slavoniji pa propada. Med tem, ko se je v Zagorji in v Primorju narod tako namnožil, da župe, v katerih je bilo l. 1884 po 4000 duš, jih imajo sedaj po 7000, in tam, kjer jih je bilo prej po 3000, jih je sedaj po 5000, a v Slavoniji je ravno narobe, kamor ni prišlo tujcev, da bi se primanjkljaj poravnal. V Bosni, kjer je zdihovalo ljudstvo pod turškim jarmom, se je število katolikov v pol dobe skoraj za polovico pomnožilo.

Poleg popisa od tega leta se je v zadnjih petih letih, namreč od l. 1880—1886 zelo pomnožilo število stanovnikov v Bosni in Hercegovini. Po veroizpovedanju je dandanes 492.700 mohamedanov, 571.000 pravoslavnikov in 256.788 katolikov. Od leta 1880 je naraslo mohamedanov preko 40.000, pravoslavnikov 70.000 in katolikov do 50.000.

Naj si bode, da se je nekaj tisočev katolikov in pravoslavnikov naselilo, je pač gotovo, da se mo-

hamedanov nihče ni naselil, marveč nekaj izselilo in vendar se je pri vsem tem njih število v petih letih povzdignilo za 40.000 na 450.000 prebivalcev; v Slavoniji pa na 600.000 v desetih letih ni bilo prirastka, ampak nasproti se je prebivalstvo zmanjšalo za 30.000 duš.

Kakšni so pa razlogi, zakaj da se po nekaterih krajih v Slavoniji narod tako manjša? Glavni vzrok temu propadu je neki mutast greh in vžitek vpijanljivih pijač (rakije); poglavitno je vendar-le samopašno življenje vzrok propadanju. To je pravi rak, ki razjeda steblo narodnega bitja.

Pisatelj tega sestavka, župnik Ilijašević, nasvetuje to-le: „Naj se skliče poseben zbor (enketa) iz vseh krajev domovine, posebno pa iz Slavonije, da se posvetuje o tej žalostni prikazni. Samo po sebi se ne bode to zboljšalo, a zleg se bo še razširjal dalje in dalje. Sam sebe vara ali goljufa tisti, ki misli, da je ta nesreča samo lokalna. Ne, ta pošast razdeva narod po vsi Slavoniji; priklatlja se je že tudi v Belovarsko županijo, vgrabila toliko da ne vse Banskó okrožje in Sisaško podžupanijo, preostaja nam še zgornje Hrvaško, in kedar pride tudi tje, zgubljeni smo. — Ni ga skoraj večega zla, ko bi nas zadeti moglo na svetu, kakor to, o katerem pišem.“

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. julija.

Notranje dežele.

Taaffe že zopet ministra išče! Nemško-liberalni listi na vsak način hočejo drugo ministerstvo in so zato začeli pisariti, da je Taaffe svojega zvestega Kraussa, ki je v Pragi za cesarskega namestnika, v Karlove kopeli poslal k guvernerju banke za zemljiščni kredit, baronu Bezecny-ju z vprašanjem, oziroma prošnjo, če bi ne bil pri volji prevzeti finančnega ministerstva. Baron Bezecny je pa neki rekel: „Lepa hvala, sedaj ne!“ Kljub temu trdijo levčarski listi, da sedanjemu finančnemu ministru Dunajevskemu ni več pomoči. „Kolikor besedi, toliko laži!“ Prvič grof Taaffe nima navade do ljudi, ktere hoče okoli sebe v ministerstvu imeti, mōž pošiljati, temveč ta posel sam zanesljivo opravlja. Drugič mu pa tudi ni treba barona Bezecny-ja v Karlovih kopelih iskati, kjer baron vsako leto navadno le po 4 tedne biva, ves drug čas — toraj celih 11 mesecev pa na Dunaji preživi v najbližnji Taaffejevi sosesčini. Toraj bi se jako lahko sama pogovorila kako in kaj. Ubogi liberalci, koliko imajo mučnih skrbi brez potrebe.

Grof Apponyi, vodja ogerske zmerne opozicije, je po mislih konservativnih politikarjev eden prvih mož, ki bi zamogel zavoženo Madjarsko morda zopet — in to le z veliko težavo — na pravi tir spraviti. Pomisliti pa je, da je človek-državnik ves drugačen, dokler je v opoziciji, kakor pa potem, kedar dobi sam državno krmilo v roke. Kakošen na primer je bil le Tisza poprej in kakošen je sedaj! Tudi grof Apponyi kazal se je do sedaj strogo pravičnega in edino le državni koristi vdanega moža. Poglejmo njegovo obnašanje v hrvatski grbski zadevi. Kako ojstro je obsojal tedaj grof enako Hrvat, ki so se dvignili, kakor tudi Tisza, ki je bil tisti vstaji povod. Pri vsem tem se je pa Apponyi pozabil izraziti, ali bi bil on sam kaj drugače postopal, kakor Tisza, če bi bil on minister! Po drugi

strani se je že večkrat jako toplo pognal za skupne koristi avstro-ogerske, kar je vse hvale vredno. Zraven je mož jako spreten, kjer velja pustiti kaka durica odprta, skozi ktere se bo vselej lahko umaknil, če se mu posreči na prvo mesto vladne prititi.

V **Budapeštu** so imeli 25. julija v „Hotel National“ konferenco, v kateri so določili, v kaki obliki ima priti resolucija, ki se tiče državne samostalnosti Ogorske in zgodovinske časti ogorskega kralja do armade. (Ogri namreč zahtevajo armado neodvisno od skupne). Za predsednika ljudskemu shodu hočejo nasvetovati odvetnika in poslanca Polonyi-a, govornika imata biti Gabriel Ugron, Madavi, tretjega hočejo pa še nasvetovati. Odseku dijakov, rediteljev shoda, ima pristopiti poslanec Otto Hermann, da jim dobre svete daje. Konečno so prebrali telegram Levinskyga iz Szegedina, bivšega stotnika honvedov l. 48. Le-ta svetuje, da naj se pošlje do kralja velikanska deputacija (Monstre-Deputation), ki ima izprositi od njega samostalno armado. Videti je, da pri ljudskem shodu v Budapeštu gospodari skrajna levica in prvo besedo imajo nje agitatorji. Vlada pa kakor je videti se umika in se ne vtika vmes, a po deželi je menda drugače, kajti tukaj ima vladna stranka še zmirom vajete v rokah. Tako je n. pr. v Szegedinu odvetnik dr. Jan. Magyar, odličen član vladne stranke, s poslancem Luko Enyedyem razgovarjal se zastran ljudskega shoda v Szegedinu. Pogodila sta se tako, da neodvisna stranka ne bode te zadeve zlorabila v strankarske namene. Pri ljudskem shodu hočejo složno postopati ter počakati, kaj se sklene v Budapeštu, potem pa imenovati delujoč odsek iz obeh strank. — Položaj postaja čedalje bolj siten in zamotan. Vedno prijenovanje in umikanje bo težko kedaj zadovoljilo volji poželjivosti po krvi (revoluciji), le stroga odločnost bi zuala strupeni kači še glavo streti.

Vnanje države.

Bolgarska se je resno poprijela zgradbe železnice, dobro vedoč, da dokler teh nima, je revše brez primere med drugimi državami, če tudi ima jako vgodno prometno pot po vodi. Sboranje je dovolilo za prvi pričetek 500.000 frankov, s kterimi mislijo začeti priprave za zgradbo treh prog. Prva je sklepna železnica med Sofijo in progo Ruščuk-Varna preko Plevne-Tirnova s priklopom v Šumli. Druga je zopet sklepna železnica med Sistovo in Novo-Sagoro s priklopom v Tirnovi, in tretja pa tudi sklepna proga med Jamboli in Burgasom. Teh sklepnic, pravijo, da jim je treba iz gospodarskih ozirov. Ko bi se pač Avstrija gledé naše Dolenjske pri Bolgarih hotela učiti, kako je treba skrbeti za razvoj narodno-gospodarskega napredka! Proga Sofija-Šumlja zdí se jim potrebna za prevoz žita do Donove, koder se potem dalje odpelje. Proga Sistova-Nova-Sagora vezala bo Carigrad preko Bolgarije z Rumunijo. Rumunija ima, kakor znano, tudi jako veliko trgovino z domačimi pridelki, kakor so: žito, goved, surove kože itd. Tū se le še vpraša, kdo bi v tem slučaji most čez Donovo delal. Bolgari pravijo, da bi se to Rumuncem spodobilo, ker bo direktna zveza s Carigradom Rumuncem še mnogo več koristila, kakor pa Bolgariji sami. Rumunci pa do sedaj niso še nobene zinili, toraj se še ne vé, pri čem da je ta zadeva.

Kralj Milan se že dolgo časa peča z idejo **preosnove srbske državne ustave** ter se je v tem oziru nasproti tretji osebi nekako takole izrazil. „Nikar ne mislite, da, ker v svojem prestolnem govoru nisem ničesa o tem zinil, mi ni na tem ležeče. Dobro vem, kako si vse stranke želé, da bi se ustava takoj predručala in prepričan sem, da je to vprašanje v javnosti tudi že dozorelo. Jaz sam tudi nisem prav nič zadovoljen z njo, kajti vsilila se mi je — kedar sem bil še mladoleten. (S tem je Milan Rističu eno zasolil.) Da se do sedaj v tem oziru še ni nič zgodilo, nisem jaz kriv. Ko bi leta 1883 ne

ležala. Ko me je žena opazila, zajoka in reče: „Angelj božji, glej komaj so mi moža zakopali. Nimam ne sestre, ne matere in nobenega od rodovine, čisto nobenega nimam, ki bi te le sirotici odhranil; daj, da jih sama odhranim in odgojim, ker brez očeta in matere ne boste mogli živeti.“

Žena se mi je usmilila in jaz sem se vzdignil zopet v nebo. Tam sem rekel Gospodu: „Nisem mogel vzeti ženi duše, ker jej je moža ubilo v šumi drevo, a ona bolna z dvojčki leži.“ Gospod reče: „Pojdi in vzemi jej dušo in spoznal boš tri besede; spoznal boš, kaj je v človeku, kaj človeku ni dano in s čim se človek živi. Ko boš to spoznal, povrnil se bodeš zopet v nebo.“

Zletel sem zopet na zemljo in vzel materi dušo. Na postelji se zgrudi mrtvo telo in zgnjavi detetu nožico, tako, da je ostalo hromo. Tedaj se vzdignem, da prinesem Bogu dušo, ali krila mi odpadejo, duša odide sama pred Boga, a jaz sem padel na zemljo.“

XI.

Zdaj sta razumela čevljar in žena njegova, koga sta oblekla in nahranila, in s kom so zajedno živeli

ter sta se od straha in radosti zjokala. Ali angelj spregovori:

„Tako sem ležal gol in osamljen. Niti ljudi, niti glada, niti žeje nisem do takrat poznal, a zdaj sem postal sam človek, ki je gladoval in zmrzoval in ki ni vedel, kaj mu je začet. Na polju sem videl cerkvico, Bogu sezidano, in podal sem se tjekaj, da se v njej poklonim, ali bila je zaprta. Toraj sem se vsedel za cerkvico, da se zaslonim pred vetrom. Med tem je prišel tudi večer, a mene je čedalje bolj zeblo in glad me je čedalje bolj mučil, da sem že čisto obnemogel. Zdajci opazim človeka, kako se približuje. Prvikrat, odkar sem postal človek, zagledal sem človeško lice ter sem se obrnil. Slišal sem, kako se je ta človek sam s seboj razgovarjal, kako si je telo pred zimo branil in kako je ženo in otroke hranil. Pri tem pomislim: Jaz ginem od zime in glada, a ta človek misli samo na to, kako da sebe, svojo ženo in otroke pred zimo obvarje in kako da se prehrani. Človek me je pogledal, namrgodil se ter odšel. Bil sem obupen. Zdajci sem čul, da se vrača in jaz sem ga pogledal; zdel se mi je čisto preobražen. On stopi k meni, ogrne me in odpelje

s seboj v svojo hišo. Tukaj nama pride žena nasproti ter začne govoriti. Se strašnejša se mi je zdela ta žena, nego li njen mož poprej; smrtni dih je prihajal iz njenih ust, tako, da nisem mogel niti odahnuti se. Hotela me je zopet pregnati na zimo, a jaz sem vedel, da mi je umreti, ako me požene iz hiše. Na to jo spomni mož na Boga in žena se precej spremení in preobrazi. In ko nama je dala večerjo ter me je pogledala, takrat sem jo tudi jaz pogledal ter nisem opazil nič več smrtnega v njej; bila je vsa samo življenje in jaz sem spoznal v njej Boga. Takrat sem se spomnil prve besede božje. Ti boš spoznal, kaj je v človeku. In jaz sem spoznal, da je v človeku — ljubezen.

Razveselil sem se, da mi je Bog že začel odkrivati, kar mi je obečal in prvikrat sem se nasmejal. Ali nisem se mogel seznaniti, kaj človeku ni dano in s čim se ljudje živé. Tako sem živel pri vas leto dni. Na to pride človek, da si naroči čevlje. Jaz ga pogledam in zapazim za njegovim hrbtom svojega tovariša, angelja smrti. Nobeden razun mene ga ni zapazil: jaz sem ga spoznal in znal sem, da bode še pred solnčnim zapadom temu bogatinu dušo

bilo okoli Zajčarja rabuke, morda bi bila ustava že preosnovana. Toda, kakor je sedaj njeno vprašanje nujno postalo, se je vendar ne morem lotiti, dokler ne bo popolnega miru med strankami, kajti pod vplivom strankarskega gibanja, kakoršno je sedaj pri nas, se nam nikakor ni nadjeti zdrave nove ustave. V deželi mora popred vse mirno postati, stalen red se mora pri nas naseliti, in visoko valovje strankarskega sovraštva se mora popolnoma poleči, potem še le smemo se lotiti dela. Vsi pravi domoljube, katerim je na tem kaj ležeče, da se napravi povsem dobra ustava, morajo gledati po potih in središčih, kako da se bodo pred vsem med seboj sporazumeli vsaj v glavnih točkah nove ustave da bom jaz, da bo dežela vedela, pri čem da smo. Še le, kedar se bo to zgodilo, smemo se podati na preosnovo ustave; poprej pa ne. Milan ima prav. Srbija je ravnokar huje razrita po strupeni strankarski strasti, kakor pa najbolj zanikernega kmeta pašnik po krtovih. Najprvo mir, in mirno mišljenje brez strasti, potem še-le preosnova vstave.

Zakaj je bil nedavno socijaldemokratski poslanec Singer iz Berolina izgnan? Kakor sedaj zanesljivi časniki trdijo, menda zaradi tega, ker je bil bolj židom nagnjen kakor pa cesarju Viljemu in Bismarku. **Židovstvo na Nemškem** se je ravno silneje razvilo, kakor je to Bismarku všeč. In tudi pomagaje, prav zdatne in surove pomagaje so si že preskrbeli v taboru rudečarskem — pri socijaldemokratih. Kaj pa je oboje tako zvezalo? Denar, ljubi denar! O židu se sicer trdi, da smrdi. Naj smrdi, kolikor hoče, denarja se njegov smrad nič ne prime in to je poglobitna reč, mislili so si socijalni demokratje in so segli židom v roke, ki so bile z zlatom okovane in s papirjem preoblečene, na katerem se je videla cesarska podoba. Smoter jim je bil pa že poprej vsem eden in isti. Odprava prestola in katoliške cerkve, to je, kar so si zapisali vsi s črnimi črkami v svoje srce in kar sedaj vse njihove korake vodi. V tem so si pa toraj tudi enaki s framasoni, katerim je enako geslo! Da, prav popolnoma sorodni so si! Socijaldemokrati bi se morda ne bili še židom izročili, ko bi jim ne bilo tako krvavo denarja treba. Delati ne marajo, vsaj mnogo ne, denarja bi pa vedno radi za dobro in zlošno življenje. Lahko si je toraj misliti s kako slastjo zgrabili so ponudeno z zlatom preoblečeno židovsko desnico, da bodo ob svojem času ž njo udarili po prestolu in po sedanjem družbinskem redu. Bismark je to vse že ovohal, za to je pa Singerja nedavno iz Berolina zapodil. Bilo je vse nekako ob enem; — na Francoskem so izganjali prince, na Nemškem pa Singerja.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Vsak trgovec vé, koliko nadležnega truda si mora naložiti, da dobi vsak dan potrebnega srebra za carino in kako zelo se dotični carinski uradnik muči, da celo vrsto različnega denarja sprejme in izda. Vse to času ne več primerno in zelo mudno poslovanje bi na hip prenehalo, če bi se mogla carina plačevati po poštnih uradih z vložnicami v zlatu, da bi se 20 mark kot 10 gld. v zlatu, preračunjeno po kurzu prejšnjega dne, ali v bankovcih po povprečnem nadavku (ažijo) na zlato vprejšnjem meseci.

Po poštno-hranilničnem uradu na Dunaji dobi finančno ministerstvo vsak dan poročilo o najvažnejših carinskih dohodkih in lahko vsako uro s tistimi razpolaga, da dobi efektivno zlato ter more tako ne malo vplivati na kurz valute ter se v bodoče ogniti valutni izgubi, ktera je izkazana že

danes po številkah carinskih dohodkov v I. tečaju l. 1885.

Predlog toraj meri na to, naj zbornica blagovoli skleniti: „Naj se do vis. c. kr. finančnega ministerstva z opozorom na gorenje opazke stavi prošnja, naj se dovoli, da se v bodoče lahko vplačuje carina tudi s c. kr. državnimi bankovci po vsak mesec naznanjenem povprečnem kurzu nadavka (ažijo) na zlato, ali po prejšnjega dneva kurzu nemške državne marke, slednja s podstavo 20 mark = 10 gld., kakor tudi, da se sme carina plačevati z vložnicami c. kr. poštno-hranilničnega urada za članove check- in Clearing-prometa; dalje naj se pošlje prepis te prošnje na c. kr. trgovinsko ministerstvo, ker se tiče vplačevanja z vložnicami, konečno se naprosijo druge slavne zbornice, da podpirajo to prošnjo z enakimi koraki.“

Odsek meni, naj bi se opozarjanje na relacijo nemške državne marke k goldinarju v zlatu ne podpiralo, ker se je pri vpeljavi vplačevanja carine v zlatu kot podstava izvolil avstrijski osemgoldinarski denar v zlatu (20 frankov).

Dokler pa 20 frankov več velja, nego 16 mark, bilo bi za državo zelo škodljivo, če bi dovolila vplačevanje carine na podstavi 50 krajcarjev = 1 marka in bi bila taka prošnja, ktera meri na zmanjšanje carine za 1½%, pač brezvspešna.

Pač pa meni odsek, da se boče povsodi z veseljem pozdravljalo, če bi se carina mogla plačevati tudi s c. kr. državnimi bankovci po vsakomesečno naznanjenem povprečnem kurzu nadavka (ažijo) na zlato.

Kar pa se tiče vplačevanja carine z vložnicami poštno-hranilničnega urada po dotičnem razširjenji check- in Clearing-prometa, meni odsek, da se to ne more podpirati, ker bi tako postopanje zahtevalo več dni, predno bi dobil carinski urad carino plačano, prej pa blaga ne sme izročiti. Toraj bi ta pravica imela le problematično vrednost.

Iz teh razlogov predlaga odsek: „Slavna zbornica naj sklene podpirati prošnjo Solnograške trgovinske in obrtne zbornice le v toliko, v kolikor se tiče vplačevanja carine tudi s c. kr. državnimi bankovci po vsakomesečno naznanjenem povprečnem kurzu nadavka (ažijo) na zlato.“

Predlog se sprejme.

VI. G. zbor. svetnik Iv. Perdan poroča o vlogi eksek. odbora splošnega shoda avstr. tovarnarjev likérjev, spirituoz in octa na Dunaji. V tej vlogi tožijo, da se zdaj gori imenovane žgane pijače žgó, ne da bi dotičnik imel za to pravico in bi plačeval davek. Ti pa spravljajo v promet slabo blago ter tako škodujejo opravičenim tovarnarjem. Zaradi tega so se zbrali v 1. in 2. dan marca 1885. l. na Dunaji zastopniki gori omenjenih tovarnarjev skoro iz vseh avstrijskih dežel, da odpravijo vsaj najhujše nedostatke, in pri tem shodu se je sklenilo:

1. Pravica, da se smejo izdelovati spirituoz in ocet, more se v bodoče le doseči s posebno koncesijo, ktero dá obrtno oblastvo pod posebnimi pogoji.

2. Obrtno-policijski in dohodarsko-uradni prigled, kateremu so zdaj podvrženi samo pravico imajoči izdelovalci in prodajalci spirituoz, naj se razširi tudi na one obrtvalce, kateri prodajajo svoje brez pravice in brez obdačanja izdelane spiritove

izdelke, ne da bi tudi pravico imeli prodajati jih.

3. Zdaj sicer le izimno nekterim prebivalcem v posebnih krajih dovoljeno krošnjarstvo z octom naj se odpravi.

4. V interesu domače octne industrije naj se zdanja uvozna carina na zgoščeno octno kislino primerno poviša.

Eksekutivni odsek se je obrnil do kranjske trgovinske zbornice, na bi to njegovo prošnjo pri vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu podpirala. Odsek je mnenja, da zbornica ne more podpirati omenjene prošnje, kajti, če bi pravico izdelovati spirituoz in ocet (kis, jesih) napravili v smislu prošnje zavisno od koncesije, bi to pač pomenilo, da ta pravica postane monopol posamičnih. Na Kranjskem je v nekterih letih več nego 4000 žganjarnic, ktere iz sadja, grozdja, drožja, pivarskih odpadkov in jagod žgó žganje; dalje je več izdelovalcev likérja in spirituoz. Ti bi morali vsi prositi dopustila (koncesije) ter toraj dokazati sposobnost za izdelovanje. Da bi bilo to zelo nepriljubeno in da bi se število žganjarnic zdatno zmanjšalo, je lahko razvidno. Vsled tega bi tuji tovarnar žganja, ki že zdaj v vinskih krajih z domačimi izdelovalci tekmuje, to potem tem lažje storil.

Isto tako je z octom. Kako pa bi se mogel vršiti obrtno-policijski in dohodarsko-uradni prigled, izražajo se prosilci pač silno temno v dopisu do zbornice. Oni pač delajo na to, da bi trgovci, kramarji, gostilničarji, slaščičarji itd. ne smeli več izdelovati spirituoz, in če jih že izdelujejo, naj si pridobijo dopustilo (koncesijo) in so podvrženi omenjenemu prigledu. To se pač za naše razmere ne more priporočati, ker v Kranjski ni istih razlogov, ktere navajajo prosilci; sme se temveč trditi, da se škodljivejšje blago uvaža, nego se domá izdeluje.

Kar se tiče krošnjarstva z octom (kisom, jesihom), se opomni, da pač vedno bolj pojema in Kranjska sploh nima vzroka tako prošnjo podpirati, ker dotični krošnjarji nikomur ne povzročijo zdatne škode.

Gledé zgoščene octne kisline se omenja, da jo Kranjska pač malo porabi, da toraj tudi izdelovanje octa ne škoduje.

Odsek je toraj mnenja, da zbornica nima vzroka podpirati to prošnjo ter toraj predlaga, naj se o njej preide na dnevni red.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(G. deželni predsednik, baron Winkler), povrnil se je sinoči iz Dunaja.

(Šišenska čitalnica) napravi v nedeljo, 1. avg., na proslavo sv. apost. Cirila in Metoda popoldansko slovesnost na Kozlerjevem vrtu. Vdeležili se je bode tudi društvi „Sokol“ in „Slavec“.

(Vojaška godba) svira danes popoldne v „Zvezdi“.

(Za Radetzky-jev spominek) darovala bo Ljubljanska hranilnica z ozirom na to, da je bil maršal Radetzky kranjski grajšček in častni meščan Ljubljanski — 500 gld.

(Zopet korak bližje do vodovoda) napravil se je v Ljubljani s tem, da je te dni semkaj prišel iz Dunaja ravnatelj geološkega zavoda, dr. Štur, ter preiskaval vodo in njeno množino po Ljubljanski okolici. Najbolj mu je vgajala voda na Povodji pod Šmarno goro in je menda največ upanja, da se nam bo tista v Ljubljano napeljala. Kakor čujemo, misli vodovodni odsek že v teku treh let svojo nalogo izvršiti ter nam preskrbeti tolikanj zaželeno zdrave pitne vode. Bog daj!

(Letno sporočilo državne višje realke v Ljubljani l. 1886.) V tem sporočilu nahaja se v začetku za naše razmere jako nepraktičen spis veliko-nemca prof. Binderja, kateri je pri „Gauturnfestu“ v Gradci slovesno protestoval zoper to, da bi se naše slovenske dežele imenovala slovenske, in ki si pri nas v Avstriji upa javno izreči željo, naj „stvaritelj“ velike Nemčije brez opovere nadaljuje svoje veliko delo! (Ta g. profesor misli na konečni priklop avstrijskih dežel k Nemčiji!)

Pri tacih nazorih se ne smemo čuditi, ako ta silni „tevtonec“ v uvodu k svojim „Streifzüge auf dem Gebiete der Nibelungenforschung“ posebno naglašja, da je ta njegova razprava nastala vsled

vzel. Jaz si spomislil: Le ta človek se obskrbljuje za celo leto, pa vendar ne vé, mar li bode do večera živel. Tako sem spoznal tudi drugo besedo Božjo: Človeku ni dano, da vé, kaj mu je za telo potrebno. In v drugič sem se nasmejal. Ali še vedno nisem znal, s čim se ljudje živé. Še sem živel pet let pri vas, na to pride šesto leto žena z dvema deklicama in jaz sem spoznal v njih one sirote zopet. Zdaj sem spoznal v njih tretjo besedo Božjo. Takrat sem materi veroval, da otroka ne bota mogla živeti brez očeta in matere, ali vendar jih je tuja žena odhranila in odgojila; pa tako sem tudi zvedel: s čim se ljudje živé. Spoznal sem, da mi je Bog tudi poslednjo besedo razodel in da mi je odpustil. Tako sem tudi v tretjič se nasmejal.“

XII.

In obliče angelja se spremeni in zasveti s svitlobo, v katero nisi mogel niti pogledati ne; in začul se je glas, kakor iz neba: „Spoznal sem, da nobeden človek ne živi za-se s skrbjo, ampak z ljubeznijo!“

Materi ni bilo dano, da zna, koga njena otroka

za življenje potrebuje; bogatin ni vedel, da zvečer ne bode več potreboval čevljev. Dokler sem bil človek, živel sem, ali ne s tim, da sem nase mislil, ampak s tim, da ste se me vi usmilili in da ste mi ljubezen vašo izkazali. One sirote ste ostali pri življenju, ker je v srcu one tuje žene bilo polno ljubezni. Tako se živé vsi ljudje s tim, kolikor imajo ljubezni v sebi. Znal sem poprej dobro, da je Bog dal človeku življenje in da hoče, da živi. Božja volja je, da ljudje skupaj živé, pa ravno zaradi tega jim tudi ni odkril, kaj pojedini potrebuje. Bog hoče, da ljudje v zajednici živé in zato jim je odkril, kaj vsi potrebujejo. Človeku se sicer zdi, kakor da si sam s svojo skrbjo življenje vzdržuje, jaz sem spoznal, da v resnici samo — od ljubezni živé. Kajti kdor je v ljubezni, ta je v Bogu in Bog je v njem, ker Bog je — ljubezen.“

In angelj zapoje hvalospjev Bogu, da je po celi sobi odmevalo njegovo petje, ter razprostre svoja krila, se vzdigne in odleti v nebó, a čevljar, žena njegova in otroci popadajo na kolena ter — molijo Boga.

ugodne okolnosti, da se na tej državni višji realki še nadalje podučuje „srednje-visoko-nemščina“ in v svoji hvaležnosti srečno imenuje misel, ki je vodila sestavitelje normalnih učnih načrtov za realke. Po- stanek in razvoj jezika (nemškega) bode se po teh mladini gotovo tako lahko in varno pojasnil, kakor po novem učnem načrtu za gimnazije, in kar se ne more dovolj visoko ceniti je tudi to, da se bode mladina naučila razumevati proizvode nemškega narodnega duha, kakoršen se nabaja v pesmotvorih junaških pripovedek in v pesnih Walther-ja von der Vogelweide, pravi nadalje g. profesor. Pa naj še kdo reče, da je nemštvo v nevarnosti! Gosp. profesor nam tu javno z največjo zadovoljnostjo in slovesno sam priznava, da se bode naša mladina tudi še nadalje po vseh pravih temeljito in po- stavno potujčevala in tako zatirala naša narodnost, kakor do sedaj. O razpravi sami ne rečemo drugoga, nego to, da ni na svojem prostoru in želó dvomimo, ali jo bode, poleg kakega strokovnjaka, še kdo drugi, bodisi še tak trd Nemec, bral ali ne. Takove, po vsem strokovnjaške spise izdaja, zalaga in podpira naj, komur je na tem kaj ležeče, a naj se ne vpo- rablja v to državni denar, ki se lahko za koristneje stvari obrača.

Iz šolskih naznanil letnega sporočila je raz- vidno, da je na tem učnem zavodu z ravnateljem, dr. Ivanom Mrhal-om, podučevalo 11 profe- sorjev, 1 pravi učitelj, 3 suplente, 1 asistent in 1 učitelj telovadbe. Verstvo podučevalo se je do 4. razreda po dve uri, od 5. razreda nadalje, pa po eno uro na teden. Slovenščini in nemščini bilo je vsaki odločeno po tri ure na teden; le v prvem razredu jima je bilo odmerjenih po štiri ure, ki so slovenščini ostale še tudi v 2. razredu. Tudi itali- jansčini in francoščini bilo je odločeno po toliko ur (3) na teden po dotičnih razredih.

Nekako čuden se nam zdi ministerski odlok od 3. maja 1880, št. 10.754, ki pravi, da je slo- venščina obligatna v vseh razredih za vse one učence, kateri se pri vstopu v realko oglašijo za Slo- vence. Taki učenci v višjih razredih učé se mesto italijansčine, slovenščino obligatno. Kam to meri, ni težko uganiti. Gospodje so si pri določevanju tega gotovo mislili: „Najbrž se bodo Slovenci, ki že tako slovensko znajo, raje učili italijansko ter se vsled tega ne bodo zapisali pri vstopu za Slovence in tako se bode ob enem zanemarjal poduk v slo- venščini in v izkazu o narodnosti učencev bode ve- liko manj teh nesrečnih Slovencev.“

Učencev bilo je v začetku leta 246, koncem leta pa 224. Od teh je bilo 74 Ljubljancev, 79 družih Kranjcev, 60 iz družih tostran in 8 iz onstran litavskih dežel, 1 iz Italije, 1 iz Švice in 1 iz Angleškega. Po veroizpovedanju bilo je 214 rimsko- katoliških, 3 pravoslavni, 4 protestantje in 3 židje. Nemcev bilo je 116, Slovencev 90 (mar li res?), 4 Hrvati, 13 Lahov in 1 Španec. Z odliko jih je dovršilo 12, s prvim redom 165, z dvojko 18, s trojko pa 2; 27 jih je bilo pripuščenih k ponav- ljavnemu izpitu. Učni jezik bila je nemščina; le slovenščino za Slovence in verstvo v I. in II. raz- redu v slovenskih oddelkih podučevalo se je slo- vensko. Izmed prostih predmetov je k slovenščini dohajalo v 1. tečaj 21, v 2. tečaj 15, in v 3. tečaj 10 neslovencev. V z realko združeno obrtno na- daljevalno šolo dohajalo je 177 učencev, ktere je podučevalo 10 učiteljev. K zrelostnem izpitu opla- silo se je 5 dijakov; dostali so ga vsi, jeden celó z odliko. Podporno društvo šteje 82 udov, od katerih je 8 ustanovnih in 74 pa podpornih. Dohodkov je imelo 454 gld. 9 kr., stroškov pa 320 gld. 93 kr. Šolsko leto pričelo se je bilo 16. septembra 1885, zvršilo pa 15. julija t. l. Za sprejemni izpit za I. razred oglašiti se imajo učenci 15. in 16. sept.; izpit bode pa 16. in 17. septembra. Za sprejem je potreben krstni list in 2 gld. 10 kr. sprejemne takse in zraven še 60 kr. za učila.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Č. g. Janez Brence dobil je faro sv. Gregorija; č. g. Janez Kobilica dobil je faro Černuče, in č. g. France Avguštin pride za duhovnega oskrbnika na Kopanji.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) imelo bode v nedeljo 1. avgusta svoj prvi letošnji izlet na Rožnik, ker bode ob 1/2 8. uri sv. mašo da- roval č. g. predsednik J. Gnjezda, govor bode imel pa č. g. podpredsednik A. Kržič, po svetem opravilu bode skupni zajutrak. Vljudno se vabljeni vsi dobrotniki in prijatelji tega društva.

(Cerkev okradli) so v začetku tega tedna neznani tatje v Retečah pri Loki. Pobrali so nekaj cerkve- nega perila in tudi nekaj drobiža iz pušice.

(Prošnja za pojasnjenje.) Večina Slovencev v mestu Ptuj prosí oba politična društva v Mariboru in v Ptuj za razjasnjenje gledé predstoječe volitve v državni zbor. — Volilci te in une strani Drave trdo stojijo za dr. Gregoreca, župnika in kano- nika. Iskreni Slovenci.

V Ptuj 25. julija 1886.

(„Schulvereinskoga“ učitelja Aistricha v Bre- žicah) so ponoči od 23. na 24. t. m. redarji prijeli in v zapor odgnali, ker je po mestu razgrajal. Mora lep učitelj biti ta Aistrich. Morebiti bi se še naučil „manire“, če bi mu kak „Einstrich“ (25 gorkih) preskrbeli.

(Kolera po Tržaški okolici) mora silno divjati, če se v sporočilo poslednje „Edinosti“ ni vrinila tiskovna pomota; kajti ondi čitamo od besede do besede sledeče vprašanje do slavnega Tržaškega ma- gisirata: Kaj namerava magistrat vkreniti, da se ne bode po umazanem perilu kolera širila po okolici. Od vseh za kolero v okolici umrlih je skoro 314 peric, to je pač jasen dokaz, da se je kolera s perilom za- trosila med okoličane.

(Brzjavna tarifa) za telegrame na Srbsko se je znižala na 30 kr. temeljne takse in po 4 kr. od vsake besede.

Telegrami.

Dunaj, 29. julija. Nadvojvoda Karol Lu- dovik in soproga odpeljala sta se opoldne s separatnim vlakom severne železnice v Pe- trodvor.

Trst, 28. julija. V poslednjih 24. urah zbolelo je 5 oseb za kolero, umrla pa 1. — Na reki so pa 4 zboleli in dva umla.

Celovec, 29. julija. Feldzeugmeister baron Kuhn ogledal si je utvrdbine ob Rabelju.

Carigrad, 29. julija. „Reuter“ sporoča: dne 26. t. m. izročil je Nelidov sultanu last- noročno carovo pismo, v katerem mu le-ta izraža prijateljstvo in se nadja, da se bo pri- jaznost med obema tudi še na dalje ohranila.

London, 29. julija. Idlesleigh postal je minister zunanjih zadev, Londondery namestni kralj na Irskem, Hicksbeach državni tajnik Irski, Chourchill pa državni zakladnik.

Umrli so:

27. julija. Marija Pengov, kuharica, 45 let, Rimska cesta št. 19, spridenje trebušnih organov — Marija Berčič, delavčeva hči, 1 leto, sv. Petra cesta št. 70, škrlatica.

Tuji.

27. julija.

Pri **Matiu**: A. Portheim, potovalec, iz Monakovega. — Wisokenyiti in Srutek, c. k. poročnika, z Dunaja. — Fritsche, Bial, Winter, Wind in Theiv, trgovci, z Dunaja. — Jul. pl. Udvarnoky, c. k. stotnik, iz Gradca. — B. Weste, za- sebnik, iz Elberfelda. — Anton Christijan, zasebnik, iz Za- greba. — A. Mailänder, zasebnik, s soprogo, iz Beljaka. — Karl Semen, c. k. uradnik, s soprogo, iz Laz. — Adolf pl. Pavich, c. k. dvorni svetnik, iz Zadra. — Loser, trgovec, z družino, iz Trsta. — Misianen, zasebnik, s soprogo, iz Reke. — Aleksander Salvári, posestnik, s soprogo, iz Gorice. — J. Freiburger, zasebnik, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Schwarzkopf, potovalec, iz Thüringa. — Moric Schnitzler, potovalec, z Dunaja. — Leopold, Weisel, po- tovalec, iz Prage. — Samuel Steinic, potovalec, iz Kološa. — Tomaž Maras, c. k. vojaški uradnik, iz Brloga. — Janez Tomc, zasebnik, iz Nove vasi. — Ignac Lengyel, trgovec, iz Kaniže. — Janez Skvarča, kurat, iz Budanje. — Peter Predan, trgo- vec, iz Buzeta. — Anton Hrovatin, župnik, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Juri Berger, potovalec, z Dunaja. — Ferd. Kogaj, župnik, iz Zgornjega Tuhinja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Arnold Barber, potovalec, z Dunaja. — Dr. Herm. Ofner, odvetnik, iz Št. Pöltena. — Karl Hess, zasebnik, iz Zagreba. — Jul. Steyskal, c. k. kapi- tan, z družino, iz Trsta. — Katarina Janša, zasebnica, iz Trsta. — Janez Štefan, s hčerjo, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.		731.89	+18.9	sl. szap.	oblačno	
28. 2. u. pop.		735.04	+21.7	sl. szih.	oblačno	5.6
9. u. zveč.		736.75	+16.2	brez v.	sk. jasno	

Zjutraj oblačno, od devete čez deseto uro je šel močno dež; popoldne se je zjasnilo, ter je pihljaj hladen veter od zapada. Srednja temperatura 18.9° C., za 0.7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. julija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 15 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	121 „ „
Papirna renta, davka prosta	102 „ „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ „
Kreditne akcije	281 „ 60 „
London	126 „ 05 „
Srebro	— „ „
Francoški napoleond.	10 „ „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Za ude bratovščine večnega počesčevanja svetega Rošnjega Telesa in za tiste, kateri prvo sv. obhajilo opravljajo itd. je posebno priporočljiva molitvena knjiga

KRUH NEBEŠKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami.

Na svitlo dal (9)

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepljeni natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilec sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. č. g. župnika Zu- pančiča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem počesčevanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako, da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristijana. Izdala je ta tretji natis „Vincencijeva družba“ v Ljub- ljani. Priporočamo jo toraj prav tople zaradi lepe vse- bine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti dobiček je namenjen v podporo dobrodelnemu „Vincen- cijevemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Sest- nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

Preč. duhovščina, ki bi potrebovala novih in cenih sv. podobice, posebno za spomine, ki se navadno ob biri dajo, izvoli naj zahtevati uzorcev pri

Katoliški Bukvarni

v Ljubljani.

Ob enem priporočamo svojo zalogo rožnih vencev, svetinjc in škapulirjev vsake vrste. (6)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotrnih knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 fl. v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo in s veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed Bamberg

knjigotrnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi. Na 1g ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.